

Տարեկան գինը 10 ռուբլ. կէս տարվանը 6 ռուբլ.:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանի խմբագրատան մէջ:

(Օտարաբարացիքը գիծում են ուղղակի
Тифлис. Редакция „Ммаско“

ՄԵՆԿ

Խմբագրատունը բաց է առևտրեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տոն օրերէն)

Հայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Հայտարարութիւնների համար վճարում են
խրաբանչիւր բառին 2 կոպէկ:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքական վերջին անցքերը:— Եւրոպայի տե-
սու թիւն: Նամակ խմբագրին: Նամակ խմբա-
գրին: Ներքին լուրեր:— Արտաքին տեսու-
թիւն: Թիֆլիս: Ֆրանսիա: Նամակ Պարսկաս-
տանից:— Մշակիչ հեռագրիւններ:— Հայտարարու-
թիւններ:— Տեղեկացույց:— Բանաւորական
հսկի աղաղակ:

ԲԱՆԱԳԱՍՆ ՎԵՐՁԻՆ ԱՆՅՈՒՆԵՐԸ

Եւրոպական թէ լրագիրների
և թէ քաղաքական շրջանների
ուշադրութիւնը ներկայ բողոքում
դարձած է կոմս Լեոպոլդի վրա:
Եւստորիական առաջին միջոտորի
հրաժարականը և նրա տեսու-
թիւնը իշխան Բիսմարկի հետ
Գաստէյում բողոքի ուշադրու-
թիւնը դարձրել են իրանց վրա:
Եվստորի համար հասկանալի է, որ
երկու պետական մարդիկների,
իշխան Բիսմարկի և կոմս Լեո-
պոլդի տեսութիւնը, մի հաւարակ
բարեկամական այցելութիւն չէ,
այլ որ այդ տեսութեան ժամա-
նակ վճռվել են բաւական նշանա-
ւոր հարցեր, որոնք ունեն նշանա-
կութիւն Եւրոպայի միջազգային
դրութեան համար:

Երկու միջոտորները տեսնվե-
ցան երկու կայսրների, Վիլհելմի

և Ֆրանց-Յոսէփի, միմեանց
հետ ունեցած խօսակցութեանց
յետոյ: Միջոտորները Գաստէյ-
ում խորհրդակցեցին այնպիսի մի
ժամանակ, երբ աւստրիական մայ-
րաքաղաքում հաւաքվում են այդ
երկրի բոլոր նշանաւոր պետական
մարդիկ, երբ պէտք է բացվի աւ-
ստրիական ընթերցատու, երբ աւ-
ստրիական առաջին միջոտորի յա-
ջորդը պէտք է նշանակվի, երբ
պէտք է որոշվի Եւստորիայի Արե-
ւելեան ապագայ քաղաքականու-
թիւնը, Եւստորիայի սանձակի
գրաւման ժամանակը և այլն:
Միւս կողմից լրագիրները ուշա-
դրութիւն են դարձնում այն հան-
գամանքի վրա, որ իշխան Բիսմարկի
կոմս Լեոպոլդի հետ բանակցու-
թիւնը տեղի ունեցած նոյն իսկ այն
ժամանակ, երբ գերմանական պաշ-
տոնական լրագիրները սաստիկ
յարձակվում են ռուսաց պետա-
կան կանցլէր, իշխան Գորչակովի
վրա:

Լրագիրների մեծ մասը ուրա-
խութեամբ նայում են Գերմա-
նիայի և Եւստորիայի միմեանց
մօտենալու վրա, նորա այն կար-
ծիք են յայտնում, որ Եւրոպայի
խաղաղութիւնը հաստատ կը լի-
նի, եթէ երկու պետութիւններ,

Գերմանիա և Եւստորիա միմեանց
համարժէտ կը լինեն: Եւստորիայի
և Գերմանիայի բարեկամութիւնը
և դաշնադրութիւնը ամենալա-
ւերացի է համարվում Ռուսաստա-
նի ազդեցութիւնը Եւրոպայի վրա
նուազացնելու համար:

Իշխան Բիսմարկ, ստում է
լրագիրներից մէկը, պէտք է վը-
ճարէր Ֆրանս-Գերմանական պա-
տերազմի ժամանակ Ռուսաստա-
նի պահած չէզոքութեան համար,
բայց այդ վճարը նա խոստմունք-
ներով էր հատուցանում: Իշխան
Բիսմարկի այդպիսի վարմունքը
պէտք է սառեցնէր Ռուսաստանի
և Գերմանիայի յարաբերութիւնը:
Եթէ Գերմանիայի և Ֆրանսիայի
մէջ մի նոր պատերազմ ծագի
Ռուսաստանը առաջվայ պէս Գեր-
մանիային չէ օգնի: Այդ պատ-
ճառով իշխան Բիսմարկ բարեկա-
մական յարաբերութիւններ է
հաստատում Եւստորիա-Ռուսաստանի
հետ, որպէս զի չէզոք պահի
Ռուսաստանին:

Վ. Տ.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՈՍԿԻ ԱՔԱՂԱՅ

(Երկրորդ մասը)

Միջոտոր կենում էր Մոսկվայի բերդային ոչ
այնքան հեռու մի գերմանացի բաղաւթ ընտանիքի
մէջ, ուր տուել էին նրան մի փոքրիկ սենեակ,
ուսուցիչ և սպասանորութիւնը իրանց վրա ընդու-
նելով փոքրիկ, կօկիկ ընտանիքում էր հասարակ
և միշտ մաքուր պահված կարանի սերով բոլորովին
համապատասխանում էր Միջոտորի համար տես-
ւորութեանը: Այստեղ հանգիստ և ազատ էր ըն-
դունում նա իրան, և երբեմն նստած լուսամուտի
հանդէպ, նայում էր գէպի փողոցին անցնող խա-
տաճանով ամբոխի հոսանքը, տեսնում էր իր առ-
ջը շարված անցնող տները, և զարմանում էր,
երևակայելով, թէ ինքը գտնվում է մի կախա-
րզված աշխարհում, որ կը համար նոր էր, որ իր
համար անմասն էր: Այսպիսի բոլորները շատ
անգամ նրան մէջէլ էին տալիս հայրենիքը, նրա
միտքը թռչում էր հեռու և հեռու դէպի Արաքսի
ափերը, տեսնում էր այնտեղ իրան հովուական
ցուպը ձեռին, արեւները հոգած, անգին մորթէ

զդաղը գլխին, բլում էր դառնելը դէպի խոտա-
ւէտ արօտամարգերը: Ինչ մեծ տարբերութիւն
անցնելի և ներկայի մէջ, հովիւ կաթի և բոլորայի
հերոս Միջոտորի մէջ:

Մի երեկոյ յայտնվեցաւ նրա մօտ Ստեփանը,
որ բերում էր իր հետ մի անագին կապ գրքերի,
նա դրեց սեղանի վրա իր բնուր և ընկաւ բազ-
կաթնով մէջ: Պատանին սաստիկ յոյժած էր և
բնուր, բայց նրա գունամաշի գէղեք փայլում էր
ուրախութեամբ: Միջոտորը պատմեց նրան, թէ
ինչ պատմական ստացաւ աղայից իր ուսման մա-
սին: ՈՍԿԻ ԱՔԱՂԱՅ

— Ես ուրիշ կերպ չէի սպասում, պատմականաց
Ստեփանը արհամարհանքով:— այդ ոչինչ, մօտ եկ,
քեզ ցոյց տամ, թէ ինչ գրքեր են դրանք:

— Միջոտորը մօտեցաւ գրասեղանին և աշակերտի
հետաքրքրութեամբ սկսեց նայել գրքերի վրա:

— Գրանից, ցոյց էր տալիս Ստեփանը թերթե-
լով գրքը, դու կը ծանօթանաս Ֆրանսական և
բանկային դրոշմաւորութեանը հետ. այդ միւսը քեզ
կը ծանօթացնէ դանդաղ տեսակ հում բերքերի
հետ, որ արդիւնաբերութիւն են այլ և այլ երկրնե-
րում. իսկ այդ երրորդը կը ծանօթանաս դրոշ-
մաւորութեան հետ: Բայց այդ չորրորդը մի գե-
ղեցիկ վէպ է, կարգաւ, երբ կը ծանօթանաս առա-
ջիններից, դա կը կրթէ քո հոգին և ճշտակը:

Միջոտորը ուրախ-ուրախ վեր էր առնում դեռ
չը կարճած գրքերը, նայում էր, և կրկին դնում
գրասեղանի վրա:

— Ստեփանը ստեղծեց չարժանակց Ստեփանը,
ևս արդէն թղթաւորութիւն ստացաւ քո մասին, որ
կրթեւ աղաւ լսող, դու կարողանաս յաճախել այս

տեղի առևտրական դպրոցը, չաքալը երկու ան-
գամ, ժամանակ կունենաս:

— Եւրոպայի երկու անգամ, կրկինց Միջոտորը
մտածելով, ինչու չէ, ժամանակ կունենամ:

— Հատ զեղեցիկ, ուրեմն ես էզուց առաւ-
տան կը գամ, քեզ կը տանեմ և կը յանձնեմ
դպրոցի առաջին:

Նա վերադաւ:

— Յետեւութիւն, առաւտրեան ութ ժամին քեզ
մօտ կը լինեմ:

— Ո՛ւր ես շտապում, մի փոքր ապաստի, իսկոյն
թէ քեզ կը տան, խնդրում էր Միջոտորը:

— Զիմ կարող, ինձ մի քանի տեղ ես պէտք է
անցնել:

Նա հեռացաւ:

— Ո՛րքան բարի է նա, մտածում էր Միջոտորը
Ստեփանի հեռանալուց յետոյ, բայց որքան
բարի է, այնքան էլ հպարտ է: Ես ձիւ չը պի-
տի ընդունեմ նրա բարեբաղորդութիւնը, մեր երկրոյն
վիճակը շատ նման է միմեանց, նա փողի աղքատ
է, իսկ ես—կրթութեամբ: Պէտք է լրացնեմ մէկս
միւսի կարողութիւնը. եթէ նա ինձանից ոչինչ
ծառայութիւն չի ընդունել, զբաղւում կը փրաւորե
ինձ, և առիթ կը տայ ինձ ևս ընդունել այն հո-
գատարութիւնը, որ նա ունի իմ մասին: Բայց
ինչ եղանակով օգնել...

Վերջին հարցը Միջոտորը մտածանքութեան
մէջ ձգեց: Նա չէր ցանկանում անագին լինել,
եթէ ոչ, շատ հեշտ էր ամեն տարի մի չորս կամ
հինգ հարիւր ռուբլի առջ. Ստեփանին և այնպէս
անցկացնել Մոսկովեան հայրենիքի մէջ, որ նա ո-
չինչ չը հասկանար: Բայց կամենում էր իր սե-
փական փողոց տալ, և այդ փողը նա չունէր: Նրա

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 23-ին օգոստոսի

Օգոստոսի 13-ին եղած ներկայացման համար,
որը բարեգործական նպատակով էր, հարկ եմ
համարում յարգելի հասարակութեան լրագրու-
թեամբ մի ընդհանուր հաշիւ ներկայացնել:
Նախկին տոմարների գումարն է—497 ռ. 10 կ.

Որովհետեւ այս ներկայացման համար մօտաւո-
րապէս երկու ամիս է, որ խումբը պատրաստ-
վում էր, ուստի բաւականի ծախքեր են եղած,—
զորա վրա աւելացնելով եւ թատրոնի վարձը,—
250 ռ., աֆիշների տպագրութիւնը, օրերով, յու-
շարարի, ներկայացման օրը ծառայողների վար-
ձատրութիւնները և այն օրվայ ուրիշ մանր ծախ-
քերը, ընդհանուր ծախքի գումարը սնում է—
371 ռ. 40 կ. Նախոր յօդուրից հանելով,
մնում է զուտ գումար 125 ռ. 70 կոպէկ:
Այս գումարից 15 ռ. 40 կ. ի տոմ-
սակը տուած է եղել պ. Միխայիլեանցին,
որից, իրա տեսելով կորցրած է 8 ռ. տոմսակ:
Խումբը թէեւ տարա մասին կասկածում է, բայց
այնու ամենայնիւ ներում է իրա համաձայնութեամբ
կորցրած տոմսակների կէտը—4 ռ. և մնացած 11 ռ.
40 կ. ը խնդրում է շուտով հասցնել պ. Սաֆար-
զեանցին, որ նա էլ հասցնի ուսմ հարկին: Իսկ
պ. Սաֆարզեանցը օգտի այն մասը, որը նա պի-
տի ստանար ինչպէս վարձ, նուիրում է մի և նոյն
բարեգործական նպատակին:

Մանրամասն հաշիւը ներկայացված է խմբի այն
անձինքներին, որոնք սկզբից ինձ օգնել են, թէ
դրամական միջոցով, թէ կրկնութիւններին յաճա-
խելով: Իսկ խմբի այն անձինքներին, որոնք միայն
վերջին մի քանի կրկնութիւններին էին ներկայ,
փոքր դեր ունենալու պատճառով և որոնք ներ-
կայացմանը մասնակցեցին այն պատճառով, որ
ես նոցա խնդրել եմ, պարտք եմ համարում հրա-
պարակապէս յայտնել իմ շնորհակալութեամբ:

Խմբի բոլոր սկզբնական անձինքների համաձայ-
նութեամբ յանձնած եմ արդէն մնացած գումարը
—110 ռ. 30 կ. պ. Սաֆարզեանցին և նա կը

ուսմիկը, որպէս նրա անձը, աղան ցանկանում էր
իր ձեռքում պահել:

— Ես պէտք է ցոյց տամ այդ յիմար ծերունիին,
որ նրա տուած ուսմիկի կարողութիւնը չունեմ,
որ ես ուրիշ կերպով էլ կարող եմ փող վատա-
կել, մտածեց նա, և մօտեցաւ գրասեղանին, սկսեց
գրել մի նամակ:

Միջոտորը Մոսկվայի բերդային վրա այնքան ա-
նուն, այնքան վարկ և հաւատարմութիւն էր ստա-
ցել, որ վաճառականներից շատերը, որոնք այնտեղ
գործակաւորներ չունէին, առաջարկում էին նրան
կոմիսիօնով զանազան յանձնարարութիւններ կա-
տարել: Նա հաշտւում էր, որ այս կերպով կարող
էր բաւական գումար վաստակել, բայց որպէս զի
իր աղայից ծածուկ չը մնայ, յայտնեց նրան նա-
մակով:

Այս նամակի օժը և մտքերի արտայայտութեան
ձեռք այլ եւ չէին պայմանաւորում ծառայողի
երկչոտ և խոնարհական ոգու ներշնչութեամբ, նա
բովանդակում էր իր մէջ ազատ և անկախ մարդու
խօսքը: Միջոտորը յայտնում էր, թէ ամեն կողմից
իրան առաջարկում են զանազան առևտրական
յանձնարարութիւններ կատարել կոմիսիօնով, թէ
ինքը կարող էր բոլորի պահանջներին բաւականու-
թիւն տալ առանց Մոսկովեան գործի ընթացքը
խուլացնելու կամ նրա շահերին վնասելու: Գոյա-
ցած արդիւնքի մասին նա յայտնում էր, թէ մի
մասը ինքը կը վեր առնի, որպէս իր աշխատու-
թեան վարձատրութիւն, իսկ միւս մասը կը մտցնէ
Մոսկովեանի հաշիւի մէջ, որպէս նրա օգուտը:
Նամակը վերջացում էր, աւելացնելով, եթէ աղան
կրնային անայ իր այս ձեռնարկութեամբ, այն ժա-
մանակ ինքը ստիպված կը լինի հրաժարվել նրա

Типографія А. А. Михельсона